

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.008.01.2023

Dorota Meller-Murawska
Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
w Grudziądzu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/076 Pomoc psychologiczna i psychoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grudziądzu ¹ ul. Janusza Korczaka 23a, 86-300 Grudziądz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Meller-Murawska, Dyrektor Poradni, od 17 sierpnia 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja przez poradnie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2023 (do zakończenia czynności kontrolnych ²), z wykorzystaniem dokumentów sprzed tego okresu, istotnych dla kontrolowanej działalności
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Tomasz Klause, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LBY/49/2023 z 20 marca 2023 r.

(akta kontroli str.1-4)

¹ Dalej: „Poradnia”.

² Do 30 czerwca 2023 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Poradnia prawidłowo wywiązywała się z zadań polegających na diagnozowaniu dzieci i młodzieży w kierunku wydania opinii i orzeczeń oraz świadczenia im pomocy terapeutycznej.

Poradnia odpowiedzialna była za udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, ich rodzicom i nauczycielom dla 93 jednostek oświatowych funkcjonujących na obszarze Miasta Grudziądz oraz powiatu grudziądzkiego. W placówkach tych uczyło się łącznie 20,2 tys. uczniów⁵. Poradnia była także zobowiązana udzielać pomocy dzieciom zamieszkałym na terenie powiatu, a nieuczęszczającym do przedszkoli i szkół.

Wszyscy zatrudnieni specjaliści posiadali odpowiednie kwalifikacje zawodowe. W okresie objętym kontrolą w Placówce nie było zatrudnionych, na wyodrębnionych etatach, psychoterapeutów i taka forma pomocy nie była objęta ofertą Poradni, a w razie wystąpienia takiej potrzeby pomoc w tym zakresie mogło świadczyć sześciu specjalistów posiadających odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia psychoterapii.

Poradnia zapewniała również pomoc w zakresie doradztwa zawodowego.

Działalność Poradni koncentrowała się na diagnozowaniu zgłoszonych dzieci w kierunku wydawanych orzeczeń i opinii⁶. Poradnia nie posiadała elektronicznego systemu rejestracji danych dotyczących daty zgłoszenia przez rodziców/opiekunów prawnych potrzeby udzielenia pomocy, co uniemożliwiało określenie czasu jaki upłynął od pierwszego kontaktu rodzica w sprawie udzielenia pomocy do jej udzielenia. Całość procedury (od zgłoszenia się z dzieckiem na umówioną uprzednio wizytę do wydania orzeczenia/opinii) zajmowała w 81,67% zbadanych spraw do 60 dni, w 16,67% - od 61 do 200 dni, a w 1,67% - od 201 do 300 dni. Odległe terminy wynikały m.in. z przekładania terminów badań przez rodziców, oczekiwania na badania lekarskie niezbędne do diagnozy, a także przypadków absencji specjalistów Poradni.

Poradnia nie występowała o opinię nauczycieli, wychowawców, specjalistów szkolnych na temat problemów dydaktycznych i wychowawczych zgłoszonego dziecka, a korzystała z dostarczanych przez rodziców opinii szkoły.

Czas oczekiwania na wizytę u specjalisty Poradni wynosił średnio 62 dni. We wnioskach z przeprowadzonych kontroli i monitorowania pracy placówki Dyrektor Poradni wskazywała, że terminowość opracowywania opinii nadal wymaga wnikliwej kontroli, dyscyplinowania pracowników do przestrzegania zasad czasowego opracowania dokumentów. Wskazywała jednocześnie, że poprawie uległa terminowość opracowywania dokumentów na posiedzenia zespołów orzekających.

Dla większości form pomocy – zwłaszcza bezpośredniej – Poradnia nie prowadziła monitoringu efektywności lub nie prowadziła ewidencji w tym zakresie.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dane z bieżącego roku szkolnego – 2022/2023.

⁶ W roku szkolnym 2020/2021 wydanych zostało łącznie 383 orzeczenia i 692 opinie, w 2021/2022 – 492 orzeczenia i 722 opinie, 2022/2023 – 276 orzeczeń i 347 opinii.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Realizacja przez poradnie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży

Opis stanu faktycznego

1. Organem prowadzącym Poradnię było Miasto Grudziądz. Poradnia swoim działaniem obejmowała gminę - Miasto Grudziądz oraz gminy, które podpisały porozumienia z organem prowadzącym placówkę⁷. Na podstawie porozumienia z 5 kwietnia 2000 r. zawartego pomiędzy gminą - Miasto Grudziądz, a Powiatem Grudziądzkim zasięg działania Poradni obejmował również gminy wchodzące w skład powiatu, tj. Grudziądz, Gruta, Rogóźno, Świecie nad Osą, miasto i gminę Łasin oraz gminę Radzyń Chełmiński. Nadzór pedagogiczny nad Poradnią sprawował Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty w Bydgoszczy.

(akta kontroli str. 6-33)

Poradnia działała w cyklu całorocznym, w dni robocze, w poniedziałki i wtorki w godzinach od 7:30 do 17:00 oraz w środy, czwartki i piątki od 7:30 do 15:30. Godziny pracy Poradni ustalane były na początku każdego roku szkolnego na posiedzeniu rady pedagogicznej w kontekście tygodniowych planów pracy pracowników pedagogicznych. Informacja o godzinach pracy Poradni umieszczona była na drzwiach wejściowych jej siedziby. Natomiast na stronie internetowej Poradni widniały inne godziny jej pracy, tj. od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30 do 15:30.

Dyrektor wyjaśniła, że na stronie WWW wkradł się błąd w informacji o godzinach pracy. Zostanie on niezwłocznie poprawiony przez administratora serwisu.

(akta kontroli str. 60-70, 238-248, 561-602) Poradnia działała w ciągu całego roku jako placówka, w której nie są przewidziane ferie szkolne. Wymiar urlopu wypoczynkowego pracowników pedagogicznych zatrudnionych na pełen etat wynosił 35 dni. Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin pracy pracowników pedagogicznych przeznaczony na działalność merytoryczną według planu pracy dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej wynosił 20 godzin tygodniowo w przypadku zatrudnienia na pełen etat.

(akta kontroli str. 141-165)

W Poradni, za zgodą organu prowadzącego, utworzone było stanowisko wicedyrektora. Ponadto w Poradni zatrudnionych było pięciu pracowników administracyjnych i obsługi w łącznym wymiarze 3,5 etatu (dwóch referentów - pracowników sekretariatu w pełnym wymiarze czasu pracy, dwie sprzątaczkę i pracownik gospodarczy po 1/2 etatu).

(akta kontroli str. 5-27, 34-52, 113-122, 141-165)

W obszarze funkcjonowania Poradni funkcjonowały 93 jednostki oświatowe, w tym:

- 25 przedszkoli,
- 43 szkoły podstawowe (w tym jedna specjalna),
- siedem techników,
- siedem liceów ogólnokształcących,
- pięć szkół branżowych I stopnia (w tym jedna specjalna),
- szkoła branżowa II stopnia,

⁷ § 1 ust. 3 Statutu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grudziądzu.

- ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy,
- szkoła specjalna przysposabiająca do pracy,
- trzy szkoły policealne.

Do ww. placówek uczęszczało łącznie w roku szkolnym 2020/2021 – 19 832 uczniów, w roku szkolnym 2021/2022 - 20 098 uczniów oraz w roku szkolnym 2022/2023 – 20 172 uczniów⁸.

Do zadań Poradni należała także pomoc dzieciom, młodzieży oraz rodzicom dzieci zamieszkałych na terenie działania Poradni, nieuczęszczającym do przedszkoli, szkół i innych placówek.

Poradnia nie udzielała pomocy dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom ze szkół spoza rejonu Poradni i niezamieszkałych na tym terenie (organ prowadzący nie zawierał takich porozumień).

(akta kontroli str. 6-33, 71-112,648-650)

Czas pracy specjalistów poświęcony na poszczególne formy pomocy ewidencjonowany był w Dziennikach zajęć specjalistów, w formie papierowej z podziałem na poszczególne dni według tygodniowych planów pracy. Poradnia prowadziła zestawienia zbiorcze poszczególnych form pomocy na koniec I i II semestru roku szkolnego oraz zestawienia całoroczne.

(akta kontroli str. 238-248, 462-502, 507, 632-633)

W kontrolowanym okresie Poradnia pozyskiwała informacje dotyczące placówek z terenu jej działania od organu prowadzącego oraz gmin powiatu grudziądzkiego oraz z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych.

(akta kontroli str. 71-81)

W Poradni opracowywano programy rozwoju działania Poradni na lata szkolne 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023. Programy tworzone były w formie tabeli i zawierały następujące wymagania w zakresie:

- organizacji procesów edukacyjnych;
- zaspokajania potrzeb osób i instytucji korzystających z oferty Poradni;
- współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju;
- planowania pracy z uwzględnieniem wniosków z analiz badań wewnętrznych i zewnętrznych;
- zarządzania placówką;

Ponadto wyszczególniony był opis działań w tych zakresach. Programy zawierały harmonogramy realizacji wyszczególnionych zadań i osoby za nie odpowiedzialne. Roczne programy rozwoju podlegały weryfikacji poprzez opracowywanie raportów z ich wykonania. Do opracowywania programów wykorzystywano m.in. ww. raporty oraz sprawozdania z przeprowadzonego nadzoru pedagogicznego. W Poradni sporządzano również coroczne sprawozdania z realizacji celów i zadań. Miernikami były, w ujęciu wartości bazowej, planowanej i wartości rzeczywistej, ilości dzieci objętych pomocą lub liczba zrealizowanych zadań. Analizie poddawano przyczyny i skutki niewykonania miernika na planowanym poziomie.

Dyrektor wyjaśniła, że Poradnia współpracowała z innymi podmiotami na etapie planowania swoich działań. Ustalając program rozwoju na kolejny rok szkolny uwzględniano wnioski z nadzoru pedagogicznego. Pracownicy Poradni byli czynnymi członkami różnych zespołów interdyscyplinarnych działających na rzecz dziecka i rodziny, w których rozpoznawano potrzeby środowiska i formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Ponadto rodzaj i ilość spraw rozpatrywanych

⁸ Zgodnie informacjami uzyskanymi z Miasta Grudziądz, Powiatu Grudziądzkiego i Gmin Powiatu oraz danymi z Systemu Informacji Oświatowej (dalej: SIO)

w poradni była poddawana analizie i stanowiła podstawę do corocznej oferty placówki. Specjaliści poradni mieli pod opieką merytoryczną przedszkola, szkoły i w ramach tej współpracy ustalali potrzeby wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

(akta kontroli str.378-422, 603-607)

W okresie objętym kontrolą praca Poradni wspomagana była przez sprzęt komputerowy. Sekretariat i gabinet Dyrektora oraz gabinety specjalistów wyposażone były w stanowiska komputerowe niezbędne do realizacji wykonywanych zadań⁹. Poradnia wykorzystywała oprogramowanie BAZA3P dla celów ewidencyjno-statystyczny. W kontrolowanym okresie nie dysponowała natomiast dedykowanym oprogramowaniem do wspomagania bieżącej działalności, w tym rejestracji klientów i prowadzenia rejestrów.

Prowadzone w Poradni: rejestr przyjęć, ewidencja przyjęć, rejestry wydanych opinii i orzeczeń oraz wykaz dzieci i młodzieży korzystających z pomocy Poradni miały formę papierową. Rejestry prowadzone były rzetelnie i zawierały wszystkie wymagane dane klientów Poradni.

Brak oprogramowania dotyczącego rejestracji, dokumentacji i sprawozdawczości Dyrektor Poradni wskazała jako jeden z problemów zgłaszanych przez pracowników wykonujących pracę diagnostyczno-terapeutyczną.

Ponadto Dyrektor wyjaśniła, że w przyszłym roku budżetowym zamierza zaplanować środki finansowe na zakup dedykowanego poradni oprogramowania. W porozumieniu z innymi poradniami oceniana jest przydatność użytkowanych rozwiązań oraz dokonywane jest rozeznanie rynku i szacowanie kosztów w tym zakresie.

(akta kontroli str.323-340, 462-502, 603-607, 648-650, 648-650)

W badanym okresie nie wpłynęły do Poradni skargi rodziców, dyrektorów szkół czy specjalistów szkolnych obejmujące swoim zakresem działalność merytoryczną Poradni.

W latach 2020-2023 w Poradni przeprowadzono jedną kontrolę dotyczącą realizacji przez Poradnię zadań statutowych. Kontrolę przeprowadzili w dniu 20 lutego 2020 r. wizytatorzy Kujawsko-Pomorskiego Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy. Jej zakres obejmował zgodność z przepisami prawa wydawania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego w przedmiocie dotyczącym organizacji zajęć w grupie do pięciu uczniów lub w formie indywidualnej oraz opinii w sprawie objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano zaleceń.

(akta kontroli str. 53-59)

2. W kontrolowanym okresie Poradnia zatrudniała, w różnych okresach, łącznie 25 pracowników udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022 w Poradni pracowało na cały etat 21 specjalistów, w tym 10 psychologów, dziewięciu pedagogów i dwóch logopedów. W roku szkolnym 2022/2023 zatrudnionych było 23 specjalistów, w tym 11 psychologów, dziewięciu pedagogów – na cały etat i trzech logopedów (dwóch na cały etat i jeden w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu). Z tego siedmiu specjalistów posiadało staż pracy w Poradni do 10 lat, sześciu od 10 do 20 lat i dziesięciu powyżej 20 lat.

⁹ Sekretariat – dwa komputery stacjonarne i laptop oraz trzy drukarki, gabinet Dyrektora – laptop i drukarka. Trzy gabinety specjalistów wyposażone były w komputery stacjonarne. W 11 gabinetach specjaliści korzystali z komputerów przenośnych (laptopy). W pięciu gabinetach znajdowały się zarówno komputery stacjonarne jak i przenośne. W pięciu gabinetach znajdowały się drukarki. Sekretariat, gabinet dyrektora i gabinety specjalistów Poradni wyposażone były w sieć logiczną służącą pracownikom jako punkt dostępu do Internetu.

(akta kontroli str. 141-165,166-175)

W Poradni nie było odrębnego etatu psychoterapeuty. Sześciu specjalistów posiadało odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia psychoterapii, w tym jeden posiadał certyfikat psychoterapii poznawczo-behawioralnej dzieci, młodzieży i dorosłych, jeden był w trakcie uzyskiwania certyfikatu psychoterapii systemowej indywidualnej par, rodzinnej i grupowej, dwóch było w trakcie nauki w szkole psychoterapii poznawczo-behawioralnej, jeden ukończył szkołę psychoterapii psychodynamicznej, jeden ukończył roczne studium terapii poznawczo-behawioralnej dzieci i młodzieży, oraz posiadał I stopień terapii systemowej WTTS.

W Poradni zatrudniony był na umowę zlecenie jeden lekarz pediatra – specjalista psychiatrii dziecięcej, pełniący rolę konsultanta w ramach zespołów orzekających. Godziny pracy lekarza w miesiącu uzależnione były od ilości zespołów orzekających. Poradnia nie korzystała w badanym okresie z pracy wykonywanej przez wolontariuszy.

W roku szkolnym 2020/2021 trzech specjalistów (psychologów) przebywało na długotrwałych absencjach. W tym roku nie zatrudniono nowych specjalistów i nie zatrudniano specjalistów na zastępstwo.

W roku szkolnym 2021/2022 jeden logopeda przeszedł na emeryturę. Zatrudniono jednego pedagoga. Dwóch psychologów przebywało na długotrwałych absencjach. Zatrudniono w ramach zastępstwa na czas określony dwóch psychologów.

W roku szkolnym 2021/2023 czterech psychologów, jeden pedagog i jeden logopeda przebywali na długotrwałych absencjach. W ramach zastępstwa zatrudniono jednego psychologa i jednego logopedę¹⁰. Wygasła jedna z uprzednio zawartych umów na czas określony (psycholog).

W latach szkolnych 2020/2021 – 2022/2023 na jednego specjalistę przypadało od 4,0 do 4,3 placówki oświatowej podlegającej Poradni¹¹. W tym okresie na jednego specjalistę przypadało od 877 do 957 uczniów¹².

Dyrektor wyjaśniła, że liczba i rodzaj zatrudnionych specjalistów zaspokajała potrzeby klientów i do tej pory nie było trudności z pozyskaniem specjalistów do pracy w Poradni, w tym na zastępstwa w wypadku dłuższych absencji pracowników. Dodała jednocześnie, że w przyszłym roku trzech specjalistów przechodzi na emeryturę. W związku z tym, zdaniem Dyrektora, poszerzenia wymaga kadra o dodatkowych specjalistów z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju, diagnozy i terapii całościowych zaburzeń rozwoju, diagnozy i terapii integracji sensorycznej, przetwarzania słuchowego.

(akta kontroli str. 112, 137-138, 141-165, 603-607, 648-650, 827)

Wszyscy zatrudnieni w Poradni specjaliści posiadali odpowiednie kwalifikacje zawodowe¹³. Wszyscy specjaliści posiadali wykształcenie wyższe magisterskie w dziedzinach odpowiednio pedagogiki, pedagogiki specjalnej, pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, nauczania początkowego, psychologii, psychologii klinicznej lub logopedii. Ukończyli również lub byli w trakcie realizowania studiów podyplomowych z zakresu: tyflopedagogiki, oligofrenopedagogiki, logopedii, neurologopedii, socjoterapii, psychologii klinicznej, integracji sensorycznej,

¹⁰ Umowę z logopedą podpisano w wymiarze ¾ etatu. Pozostałe umowy na zastępstwa podpisywano w wymiarze całego etatu.

¹¹ W roku szkolnym 2020/2021 na jednego specjalistę przypadało 4 placówki oświatowe; w 2021/2022 – 4,4; w 2022/2023 – 4;

¹² W roku szkolnym 2020/2021 na jednego specjalistę przypadało 944 uczniów; w 2021/2022 – 957; w 2022/2023 – 877;

¹³ Zgodnie wymogami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczególnych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289, ze zm.).

psychologicznego doradztwa zawodowego i personalnego, doradztwa zawodowego z aktywizacją osób niepełnosprawnych, pedagogiki korekcyjno-kompensacyjnej, profilaktyki i resocjalizacji dzieci i młodzieży, pomocy psychologicznej w dziedzinie seksuologii, rewalidacji dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, wczesnego wspomaganie oraz edukacja i terapia dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju, wczesnego wspomaganie rozwoju małych dzieci ze złożonymi zaburzeniami rozwojowymi oraz wspomaganie ich rodzin, zarządzania oświatą, przygotowania pedagogicznego. Posiadali również certyfikaty i zaświadczenia o ukończeniu szkoleń specjalistycznych, kursów i warsztatów.

W okresie objętym kontrolą w Poradni opracowywane były roczne plany doskonalenia zawodowego. 16 specjalistów¹⁴ na 25 łącznie zatrudnionych w badanym okresie (64%) podnosiło swoje kwalifikacje zawodowe. Korzystano z następujących form doskonalenia:

- studia podyplomowe – 3 osoby (w 2020/2021 - 2¹⁵ i w 2022/2023 - 1¹⁶) - na dofinansowanie studiów podyplomowych zawierane były odpowiednie umowy zawierające klauzule lojalnościowe,
- kursy kwalifikacyjne terapii poznawczo-behawioralnej – 10 osób (w 2020/2021 - 4, w 2021/2022 - 4, w 2022/2023 - 2)
- specjalizacja z psychologii klinicznej – 1 osoba (w 2021/2022),
- kursy krótkoterminowe, szkolenia, konferencje, warsztaty, webinary i superwizje – udział łącznie w 100 (w 2020/2021 - 23, w 2021/2022 - 45, w 2022/2023 - 32).

Wszyscy zatrudnieni specjaliści posiadali przygotowanie pedagogiczne¹⁷.

(akta kontroli str.113-122, 140, 166-200, 462-502, 824-826)

3. Oferta Poradni w zakresie świadczonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej była opublikowana na jej stronie internetowej¹⁸ oraz wysyłana mailowo do szkół i placówek w rejonie swojej działalności.

(akta kontroli str.60-70, 636-645)

W Poradni opracowano i stosowano odpowiednie procedury dotyczącej udzielania pomocy dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom. Zgodnie z procedurą przyjęć klientów, organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz obiegu dokumentów rejestracja klienta chcącego skorzystać z oferty Poradni prowadzona była telefonicznie lub bezpośrednio w sekretariacie poprzez dokonanie wpisu – bez wskazywania daty tego zdarzenia - do księgi rejestru klientów (przy czym wpisywano datę, godzinę, kiedy rodzic i dziecko mają zgłosić się do specjalisty w Poradni lub zespołu badającego). Osoba rejestrująca informowała klienta z jaką dokumentacją powinien zgłosić się na spotkanie w Poradni. W dniu zgłoszenia się klienta uzupełniane były dane w ewidencji przyjęć oraz rejestrze alfabetycznym. Przy pierwszej wizycie zakładano kartę indywidualną dziecka.

Podjęcie procedury diagnostycznej wymagało pisemnego wniosku rodziców, prawnych opiekunów lub pełnoletniego ucznia¹⁹.

¹⁴ W roku szkolnym 2020/2021 na 21 zatrudnionych - 12 osób (57%), w 2021/2022 na 21 zatrudnionych – 13 osób (62%), w 2022/2023 na 23 zatrudnionych – 12 osób (52%).

¹⁵ Studia podyplomowe – Seksuologia oraz sta dia podyplomowe - Psychoterapia Behawioralno- Poznawcza.

¹⁶ Studia podyplomowe - Tyflopädagogika, surdopedagogika z modułem pedagogiki specjalnej.

¹⁷ 14 osób posiadało tytuł nauczyciela dyplomowanego, cztery mianowanego, cztery kontraktowego oraz jedna nauczyciela początkującego.

¹⁸ <https://ppp.grudziadz.pl/cele-i-zadania/> [dostęp:26.04.2023 r.]

¹⁹ W Poradni obowiązywał wzór wniosku składający się z dwóch części: A) o przeprowadzenie procedury diagnostycznej oraz B) o wydanie opinii pisemnej.

Wewnętrzne regulacje nie wprowadzały formularza zgłoszenia oraz nie definiowały innego sposobu rejestracji daty zgłoszenia klienta (pierwszego kontaktu z Poradnią), co uniemożliwiało określenie czasu jaki upływa od zgłoszenia (pierwszego kontaktu z Poradnią) do umówionej wizyty.

Dyrektor wyjaśniła, że w Poradni nie ma rejestracji momentu pierwszego kontaktu klienta w celu rejestracji na określoną formę pomocy. Poradnia nie posiada elektronicznego systemu rejestracji takich danych.

Poszczególni specjaliści Poradni sprawowali opiekę merytoryczną nad określonymi placówkami oświatowymi według przydziałów tworzonych na każdy rok szkolny. W kontrolowanym okresie w Poradni powoływano zespoły merytoryczne specjalistów do realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym, m.in.: zespół ds. opracowania narzędzi badawczych, zespół ds. promocji poradni, WDN²⁰, opieki nad testami pedagogicznymi, opieki nad testami psychologicznymi, ewaluacji wewnętrznej.

(akta kontroli str. 166-191, 201-212, 226-237, 251-322, 615-617)

W roku szkolnym 2020/2021 w Poradni przyjęto 1 390 osób, wydano 692 opinii, w tym w sprawach:

- objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce (211 opinii),
- ryzyka dysleksji klas I-III (17),
- dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów (286),
- dysleksji – poziom szkoły podstawowej (123),
- dysleksji – poziom ponadpodstawowy (10),
- odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego (23),
- kwalifikacji do klasy terapeutycznej (cztery),
- zezwolenia na indywidualny tok lub program nauki (sześć),
- indywidualnej ścieżki kształcenia (12).

W ww. roku zespół orzekający Poradni wydał 383 orzeczenia, w tym:

- dwa o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- 47 o potrzebie indywidualnego nauczania,
- cztery o braku potrzeby nauczania indywidualnego,
- 231 o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym ze względu na:
 - upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim (111 orzeczeń),
 - upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i znacznym (14),
 - niepełnosprawność sprzężoną (23),
 - niepełnosprawność ruchową, w tym afazję (15),
 - wadę słuchu – uczeń słabo słyszący (osiem),
 - wadę wzroku – uczeń słabo widzący (10),
 - Autyzm, w tym Zespół Aspergera (50),
- dziewięć o uchyleniu kształcenia specjalnego,
- 94 o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

W kolejnym roku szkolnym przyjęto 1 773 osoby, wydano 722 opinie, w tym w przedmiocie:

- objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce (213 opinie),
- ryzyka dysleksji klas I-III (18),

²⁰ Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli.

- dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów (279),
- dysleksji – poziom szkoły podstawowej (130),
- dysleksji – poziom ponadpodstawowy (14),
- odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego (38),
- kwalifikacji do klasy terapeutycznej (pięć),
- zezwolenia na indywidualny tok lub program nauki (osiem),
- indywidualnej ścieżki kształcenia (17).

W tym roku zespół orzekający Poradni wydał 492 orzeczenia, w tym:

- cztery o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- 89 o potrzebie indywidualnego nauczania,
- jedno o braku potrzeby kształcenia specjalnego,
- 262 o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym ze względu na:
 - upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim (84),
 - upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i znacznym (13),
 - niepełnosprawność sprzężoną (25),
 - niepełnosprawność ruchową, w tym afazję (21),
 - wadę słuchu – uczeń słabo słyszający (pięć),
 - wadę wzroku – uczeń słabo widzący (22),
 - Autyzm, w tym Zespół Aspergera (92),
- 17 o uchyleniu kształcenia specjalnego
- 95 o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka
- 24 o zagrożeniu niedostosowaniem społecznym.

W roku szkolnym 2022/2023 (do 24 maja 2023 r.) przyjęto 1 262 osoby, wydano 347 opinii, w tym w sprawie:

- objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce (105 opinii),
- ryzyka dysleksji klas I-III (pięć),
- dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów (131),
- dysleksji – poziom szkoły podstawowej (62),
- dysleksji – poziom ponadpodstawowy (dziewięć),
- odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego (11),
- kwalifikacji do klasy terapeutycznej (dwie),
- zezwolenia na indywidualny tok lub program nauki (pięć),
- indywidualnej ścieżki kształcenia (17).

W tym roku zespół orzekający Poradni wydał 276 orzeczenia, w tym:

- dwa o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- 66 o potrzebie indywidualnego nauczania,
- jedno o braku potrzeby kształcenia specjalnego,
- 146 o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym ze względu na:
 - upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim (43),
 - upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i znacznym (trzy),
 - niepełnosprawność sprzężoną (11),
 - niepełnosprawność ruchową, w tym afazję (13),
 - wadę słuchu – uczeń słabo słyszający (pięć),
 - wadę wzroku – uczeń słabo widzący (11),

- Autyzm, w tym Zespół Aspergera (60),
 - 4 o uchyleniu kształcenia specjalnego
 - 57 o potrzebie wczesnego rozwoju dziecka..

(akta kontroli str. 461-461, 462-502)

Szczegółową kontrolą w zakresie zgodności sposobu wydawania przez Poradnię w latach 2020-2023 opinii i orzeczeń, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie poradni, w tym publicznych poradni specjalistycznych²¹ z postanowieniami tego rozporządzenia oraz z procedurami wewnętrznymi Poradni, objęto 60 losowo wybranych spraw, w tym 45 dotyczących wydania opinii oraz 15 dotyczących wydawania orzeczeń przez zespoły orzekające Poradni.

Podczas analizy 45 spraw dotyczących wydawania opinii ustalono, że:

- badane opinie wydawano w następujących sprawach:
 - 18 - dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb,
 - cztery - objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu,
 - 12 - objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce oświatowej,
 - 10 - specyficznych trudności w uczeniu się,
 - jedną - zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
 - we wszystkich przypadkach zgłoszenie nastąpiło osobiście przez rodzica lub opiekuna dziecka. Każdorazowo po zgłoszeniu i złożeniu wniosku o procedurę diagnostyczną dziecko było diagnozowane przez specjalistów Poradni, a w ramach diagnozowania:
 - w 42 przypadkach wykonano badanie Stanford BINET Skale inteligencji,
 - w 27 wykonano badanie pedagogiczne,
 - w 16 wykonano badanie Bateria metod diagnozy przyczyn niepowodzeń szkolnych (bateria-5/6 lub 10/12)
 - w jednym wykonano badanie ids - Intelligence and Development Scales,
 - w dwóch wykonano badanie MFED - Monachijska Funkcjonalna Diagnostyka Rozwojowa,
 - w siedmiu przypadkach wykonano badanie logopedyczne,
 - w 10 wykonano przesiewowe badanie słuchu lub słuchu i wzroku,
 - we wszystkich przypadkach po wykonanej diagnozie złożony został przez opiekuna wniosek o wydanie opinii²². Do każdego wniosku o opinię załączone były przez rodziców opinie szkoły, oraz tam gdzie było to wymagane zaświadczenia lekarskie, informacje od okulisty, opinie logopedyczne, diagnozy funkcjonalne. W czterech przypadkach rodzic wnioskował o przekazanie opinii do szkoły (informacja o przesłaniu pocztą opinii do szkoły znajdowała się na kopii opinii w aktach).
- We wszystkich przypadkach pierwsze badanie diagnostyczne odbyło się w dniu zgłoszenia się rodzica z dzieckiem na umówioną wizytę. W analizowanych sprawach nie współpracowano ze specjalistami szkolnymi lub innymi podmiotami. Ilość dni od zgłoszenia się rodzica i dziecka na umówioną wizytę do Poradni do złożenia wniosku o wydanie opinii wynosiła do 278:
- w 19 sprawach wniosek był złożony w dniu zgłoszenia (19%),

²¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. 2013 poz. 199). Dalej: „rozporządzenie MEN w sprawie poradni”

²² Poprzez wypełnienie i podpisanie części B) „Wnioskuje o wydanie opinii pisemnej” wniosku złożonego w momencie wszczęcia procedury diagnostycznej.

- w sześciu sprawach od 1 do 5 dni (13%),
- w 13 sprawach od 12 do 29 (29%),
- w czterech do 50 do 74 (9%),
- w trzech 101 do 278 (7%) (w dokumentacji znajdowały się notatki o telefonicznym przekładaniu terminu przez rodzica).

Ilość dni od złożenia wniosku o wydanie opinii do wydania opinii wynosiła od sześciu do 31 dni:

- w 43 przypadkach od sześciu do 30 (96%),
- w dwóch przypadkach 31 dni (4%), (tj, opinie 700/21/22 i 264/22/23).

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że w pierwszym przypadku opinia została wydana w ciągu 31 dni od daty złożenia wniosku z powodu omyłki pracownika. W drugim przypadku m.in. w związku z przerwą świąteczną opinia została wydana w ciągu 31 dni od daty złożenia wniosku. Dyrektor nadmieniła również, iż zgodnie z rozporządzeniem MEN w uzasadnionych przypadkach opinie wydaje się w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia złożenia wniosku.

Całość procedury (od zgłoszenia się z dzieckiem na umówioną uprzednio wizytę do wydania opinii) zajmowała w 38 przypadkach do 60 dni, w sześciu od 61 do 200 dni, w jednym 291 dni²³.

Analizie poddano 15 spraw dotyczących wydawania orzeczeń przez zespoły orzekające Poradni. Szczegółowo zbadano dokumentację związaną z dwoma orzeczeniami o potrzebie nauczania indywidualnego. Oba wydane zostały ze względu na stan zdrowia dziecka uniemożliwiający uczęszczanie do szkoły. Ponadto zbadano dokumentację 13 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym ze względu na:

- autyzm, w tym zespół Aspergera - 4,
- dziecko słabo słyszące - 3,
- dziecko słabo widzące -1,
- niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim - 1,
- niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja - 4,

We wszystkich przypadkach zgłoszenia były osobiste i w celu uzyskania orzeczenia składane były odpowiednie wnioski. Do wszystkich wniosków załączano np. zaświadczenie lekarskie, opinie ze szkoły, orzeczenie o niepełnosprawności, opinie logopedy, audiogram. W przypadku orzeczeń o nauczaniu indywidualnym każdorazowo załączano zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka. We wszystkich przypadkach dziecko było diagnozowane przez specjalistę z Poradni. Każdorazowo powołany był w drodze zarządzenia Dyrektora Poradni zespół orzekający i wyznaczony był termin posiedzenia. We wszystkich przypadkach w skład zespołu orzekającego wchodził pedagog, psycholog, logopeda i lekarz. W badanych sprawach w pracach zespołów orzekających nie uczestniczyli specjaliści szkolni lub inne podmioty. O terminie posiedzenia zespołu informowano wnioskodawców.

Orzeczenia o nauczaniu indywidualnym wydawano do 14 dni od wpływu wniosku. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydawano od czterech do 20 dni od wpływu wniosku o wydanie orzeczenia.

Całość procedury (od zgłoszenia się z dzieckiem na umówioną uprzednio wizytę do wydania orzeczenia) zajmowała w 11 przypadkach do 60 dni, w czterech od 61 do 123 dni²³.

Wydawane orzeczenia spełniały wszystkie wymogi zawarte w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii

²³ Ze względu na brak w dokumentacji prowadzonych spraw odnotowania momentu pierwszego kontaktu rodzica z Poradnią w celu rejestracji na wizytę nie było możliwości określenia faktycznego czasu trwania całej procedury.

wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych²⁴.

Diagnozy specjalistów Poradni co do wskazań dla nauczycieli oraz rodziców dotyczące pracy z dzieckiem, były spersonalizowane pod kątem danego dziecka.

Orzeczenia zawierały diagnozy i zalecenia formułowane w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań diagnostycznych.

Specjaliści Poradni pozytywnie oceniali jakość przekazywanych przez szkoły i dołączanych przez rodziców do wniosków opinii szkół. Opinie zawierały istotne dla wydawania opinii i orzeczeń zindywidualizowane informacje dotyczące funkcjonowania szkolnego ucznia, umiejętności edukacyjnych i postępów oraz występujących trudności.

Na jeden etat specjalisty zatrudnionego w Poradni w latach objętych kontrolą przypadało średnio w roku szkolnym:

- 2020/2021 – wydane 33 opinie i 18 orzeczeń,
- 2021/2022 – 34 opinie i 23 orzeczenia,
- 2022/2023²⁵ – 15 opinii i 12 orzeczeń.

(akta kontroli str. 343-377, 819-823)

W kontrolowanym okresie, poza diagnozowaniem dzieci i młodzieży w kierunku wydawanych opinii i orzeczeń, Poradnia obejmowała dzieci i młodzież oraz rodziny także bezpośrednią pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie:

1. indywidualnych zajęć terapeutycznych (w wymiarze jednej godziny), z tej formy pomocy skorzystało:
 - w roku szkolnym 2020/2021 - 102 dzieci i młodzieży i ich rodziców²⁶ (łącznie 1360 godzin),
 - w 2021/2022 - 128 dzieci i młodzieży i ich rodziców²⁷ (łącznie 1433 godzin),
 - w 2022/2023²⁴ - 111 dzieci i młodzieży i ich rodziców²⁸ (łącznie 614 godzin),
2. grupowych zajęć terapeutycznych dla dzieci i młodzieży:
 - w roku szkolnym 2021/2022 - 25 dzieci i młodzieży (łącznie 165 godzin),
 - w 2022/2023²⁴ - 15 dzieci i młodzieży (łącznie 33 godzin),
3. terapii rodzin, z tej formy pomocy skorzystało:
 - w roku szkolnym 2020/2021 - 9 osób, 7 rodzin (łącznie 63 godziny),
 - w 2021/2022 - 16 osób, 11 rodzin (łącznie 87 godzin),
 - w 2022/2023 nie prowadzono terapii rodzin z powodu długotrwałych absencji jednego specjalisty w tym zakresie.
4. prowadzenia mediacji:
 - w roku szkolnym 2020/2021 – przeprowadzono jedną mediację dla łącznie 5 dzieci, rodziców, nauczycieli,
 - w 2021/2022 – dwie mediacje dla łącznie 3,
5. interwencji kryzysowych:
 - w roku szkolnym 2020/2021 – przeprowadzono 11 interwencji, którymi łącznie objęto 58 dzieci, rodziców, nauczycieli,
 - w 2021/2022 – przeprowadzono 9 interwencji, którymi łącznie objęto 43 ww. osoby,

²⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 1743.

²⁵ do 24 maja 2023 r.

²⁶ w tym zajęcia psychologiczne dla 48 osób, pedagogiczne dla 24 osób i logopedyczne dla 30 osób.

²⁷ w tym zajęcia psychologiczne dla 82 osób, pedagogiczne dla 28 osób i logopedyczne dla 18 osób.

²⁸ w tym zajęcia psychologiczne dla 56 osób, pedagogiczne dla 24 osób i logopedyczne dla 31 osób.

– w 2022/2023²⁴ – przeprowadzono 9 interwencji, którymi łącznie objęto 75 ww. osób,

6. warsztatów:

– w roku szkolnym 2020/2021 – 881 osób (43 godziny)²⁹,

– w 2021/2022 - 1230 osób (łącznie 73 godziny)³⁰,

– w 2022/2023²⁴ - 600 osób (łącznie 38 godzin)³¹,

7. porad i konsultacji bez badań diagnostycznych udzielanych w punktach konsultacyjnych:

– w roku szkolnym 2020/2021 – 656 rodzin (656 godzin),

– w 2021/2022 – 812 rodzin (812 godzin),

– w 2022/2023²⁴ – 292 rodzin (291 godzin),

8. wykładów i prelekcji, z tej formy pomocy skorzystało:

– w roku szkolnym 2020/2021 – 161 rodzin (łącznie 7 godzin),

– w 2021/2022 - 1263 osoby, 123 rodziny (łącznie 13 godzin),

– w 2022/2023²⁴ - 1050 osoby, 97 rodzin (łącznie 6 godzin).

Dyrektor Poradni wyjaśniła, że w roku szkolnym 2020/2021 z uwagi na pandemię COVID-19 oraz ograniczenia z tym związane nie prowadzono zajęć grupowych, w tym terapii i grup wsparcia. W roku szkolnym 2022/2023 nie prowadzono terapii systemowej rodzin z powodu długotrwałych absencji jedyne go specjalisty w tym zakresie. W ofercie poradni nie było ujętych psychoterapii.

(akta kontroli str. 60-70, 503, 462-502, 648-650, 829)

Ze względu na brak ewidencjonowania momentu pierwszego kontaktu (np. telefonicznego) klienta z Poradnią nie było możliwe precyzyjne określenie średniego czasu oczekiwania klienta na wizytę. W związku z powyższym szczegółowej analizie poddano pierwsze wolne terminy rejestracji na badania do specjalistów Przychodni na dzień 2 czerwca 2023 r. Ustalono, że średni czas oczekiwania na wizytę u specjalisty, wyłączając pracowników będących na urloпах zdrowotnych, rodzicielskich i wychowawczych, wynosił średnio 62 dni³².

Dyrektor wyjaśniła, że średni czas oczekiwania na pomoc psychologiczno-pedagogiczną w latach 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023 był podobny i uzależniony od formy tej pomocy.

(akta kontroli str. 323-340, 504-507, 615-617)

Zgodnie z wyjaśnieniami Pani Dyrektor w okresie objętym kontrolą poradnia nie współpracowała z innymi poradniami, placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi w zakresie udzielania pomocy bezpośredniej. W tym okresie poradnia, w uzasadnionych przypadkach, udzielając bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej współpracowała z innymi podmiotami m.in. z: Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwem Rodzinnym, Centrum Pozytywnej Edukacji, Zespołem kuratorskim przy Sądzie Rejonowym w Grudziądzu (wydział rodzinny), Lekarzami prowadzącymi opiekę medyczną nad dzieckiem, terapeutami i innymi specjalistami prowadzący opiekę nad dzieckiem. Poradnia nie prowadziła ewidencji w tym zakresie.

Monitorowanie przez pracowników Poradni efektywności udzielanej bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej polegało na ewaluacji działań po I i II semestrze roku szkolnego zamieszczonych w indywidualnych dziennikach terapii. Dla innych form pomocy bezpośredniej nie prowadzono monitoringu efektywności.

²⁹ Zajęcia realizowano łącznie w 11 szkołach (w tym jedno online) oraz jedno w kinie.

³⁰ Zajęcia realizowano w 21 szkołach oraz w jednym internacie.

³¹ Łącznie w 17 szkołach.

³² Czas oczekiwania na wizytę u psychologa wynosił średni 63 dni, u pedagoga 74 dni, u logopedy 13 dni.

Dyrektor wyjaśniła również, że w zależności od potrzeb Poradnia sprawdzała realizację przez szkoły zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach poprzez rozmowy wyjaśniające z nauczycielami i rodzicami w ramach merytorycznej opieki nad placówkami pracowników Poradni. Poradnia nie prowadziła ewidencji w tym zakresie.

(akta kontroli str. 462-502,648-650)

4. W okresie objętym kontrolą Poradnia realizowała zadania wskazane w § 2 pkt 3 i § 9 ust. 1 rozporządzenia MEN w sprawie poradni.

W roku szkolnym 2020/2021 wykonywała zadania profilaktyczne oraz wspierające wychowawczą i edukacyjną funkcję szkoły poprzez m.in. 11 interwencji kryzysowych dla łącznie 58 osób i jedną mediację dla 5 osób. Na terenie jednej placówki (przedszkola) pracownik Poradni, na wniosek dyrektora placówki, brał udział w pracach zespołu ds. opracowania IPET i PDW. Na terenie Poradni zorganizowano:

- cykl prelekcji online pt. „Wsparcie dziecka po pandemii”, w prelekcjach wzięło udział łącznie 186 nauczycieli;

- dwa szkolenia z zakresu programu edukacyjno-profilaktycznego „Apteczka Skarbów” dla łącznie liczby 68 nauczycieli.

Ponadto w telewizji kablowej wyemitowany został program telewizyjny z udziałem pracowników Poradni pt. „Kondycja psychiczna dzieci i w pandemii oraz rola dorosłych w przezwyciężaniu problemów dzieci”.

W roku szkolnym 2021/2022 na terenie dwóch placówek (przedszkola i szkoły podstawowej) pracownik Poradni, na wniosek dyrektorów placówek, brał udział w pracach zespołów ds. opracowania IPET i PDW. Przeprowadzono 9 interwencji kryzysowych dla łącznie 43 osób oraz dwie mediacje dla łącznie 3 osób.

Poradnia zorganizowała na swoim terenie również zajęcia warsztatowe z cyklu „Jak interpretować opinie i orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej” dla grupy 30 nauczycieli oraz prelekcje „Budowanie odporności psychicznej dzieci i młodzieży w okresie pandemii” i „Komunikacja w pracy nauczyciela” dla grup odpowiednio 50 i 16 nauczycieli. Zorganizowano również dwa szkolenia „Niedokształcenie mowy o typie afazji” i „Interpretacja opinii i orzeczeń Poradni” dla łącznie 87 nauczycieli. Pracownicy poradni brali udział w radzie pedagogicznej jednej szkoły – udział 20 nauczycieli.

W roku szkolnym 2022/2023 Poradnia przeprowadziła 9 interwencji kryzysowych dla łącznie 75 osób. Była organizatorem warsztatów „Grupa wsparcia dla specjalistów psychologów, pedagogów i logopedów” dla 60 nauczycieli. Zorganizowała również wykład „Od teorii do praktyki czyli jak wspierać dzieci po traumie w procesie nawiązywania bezpiecznego przywiązania” i konferencję „W stronę zdrowia – profilaktyka każdego dnia” dla grup ok.100 nauczycieli każda oraz konferencję „Dziecko po doświadczeniach traumatycznych, jak je wspierać” i „Zagrożenia w sieci” dla 57 nauczycieli. Ponadto w tym roku zorganizowała szkolenie „Rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży” dla 22 nauczycieli.

(akta kontroli str. 462-502)

Placówki prowadziły diagnozy potrzeb szkolnych z udziałem specjalistów Poradni.

Część zadań miało charakter cykliczny. Corocznie doradca zawodowy Poradni kontaktował się z pedagogami szkolnymi w celu ustalenia terminów i przeprowadzenia zajęć doradztwa zawodowego w klasach ponadpodstawowych.

Realizacja ww. zadań odbywała się przeważnie z inicjatywy szkół ale również na podstawie sugestii bądź propozycji pracowników Poradni.

5. W okresie objętym kontrolą nie było żadnego zgłoszenia dotyczącego zapotrzebowania w zakresie organizowania i przeprowadzenia przez Poradnię działań mających na celu poprawę jakości pracy przedszkoli, szkół i placówek z rejonu³³.

Opieka merytoryczna nad poszczególnymi placówkami oświatowymi z rejonu działania Poradni przydzielana była corocznie konkretnym specjalistom, którzy wspierali bezpośrednio zadania dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze poprzez liczne konsultacje telefoniczne.

Na podstawie informacji otrzymanych w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK ustalone że, w 10 szkołach podejmowane przez Poradnię działania przyczyniły się w istotny sposób do poprawy jakości pracy szkół m.in. poprzez:

- pomoc w opracowywaniu i aktualizacji szkolnych procedur związanych z pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
- wsparcie nauczycieli w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez specjalistyczne konsultacje,
- wspomaganie działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego,
- prowadzenie prelekcji dla rodziców podczas zebrań z rodzicami w celu podnoszenia kompetencji wychowawczych,
- wspieranie nauczycieli w realizacji podstawy programowej poprzez diagnozowanie trudności szkolnych, opiniowanie i orzekanie,
- prowadzenie zajęć warsztatowych dla uczniów i pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji wychowawczych,
- inicjatywę powstania i zorganizowanie Grudziądzkiej Grupy Wsparcia dla pedagogów i psychologów szkolnych.

(akta kontroli str. 508-545)

Ponadto w okresie objętym kontrolą Poradnia realizowała projekty nie ujęte w rocznym planie rozwoju, w tym m.in.:

- projekt grantowy Nr 20/2/G/2020 „Wszyscy jesteśmy wyjątkowi” skierowany do rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowany w ramach „Wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego” kierowanego przez społeczność LGD Grudziądzki Spichlerz; w ramach tego projektu zakupiony został laptop i test do diagnozy funkcjonalnej KORP³⁴. Ze środków projektu zakupiono również materiały kreatywne do prowadzenia zajęć psychologiczno-artystycznych, zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz gry integracyjne dla dzieci i rodziców;
- projekty kinowe („Akademia bezpieczeństwa”, „Dobre kino z dawką wiedzy” „Kino na temat”) – komentarz psychologiczny kierowany do dzieci i młodzieży.
- udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, Grudziądzkiego dialogu profilaktycznego w celu wypracowania skutecznych rozwiązań, procedur i działań zmierzających do lepszego funkcjonowania dziecka i rodziny w środowisku lokalnym.

³³ Wynikających z § 2 pkt 4 i § 10 rozporządzenia w sprawie zasad działania poradni psychologiczno-pedagogicznych.

³⁴ Laptop i narzędzia diagnostyczne zakupione zostały dla Poradni w celu przeprowadzania diagnozy wstępnej i końcowej beneficjentów projektu. Sprzęt wykorzystywany był dla dzieci i rodziców podczas prowadzenia zajęć grupowych i indywidualnych w ramach działań projektu.

6. Działalność Poradni w latach 2020-2023 finansowana była ze środków własnych Miasta Grudziądz, subwencji oświatowej, dotacji rządowej, dotacji od Powiatu Grudziądzkiego oraz z funduszy unijnych.

W latach 2020-2023 (do dnia 31 marca 2023 r.) na działalność Poradni poniesiono wydatki w łącznej wysokości 6 136,56 tys. zł, które w poszczególnych latach wynosiły:

- 1 685,31 tys. zł w 2020 r.,
- 1 933,38 tys. zł w 2021 r.,
- 1 922,56 tys. zł w 2022 r.,
- 595,31 tys. zł w 2023 r.

Na powyższą kwotę składały się m.in.

- wynagrodzenia specjalistów zatrudnionych w Poradni wraz z pochodnymi (tj. składkami na ubezpieczenie społeczne oraz fundusz pracy i fundusz solidarnościowy fundusz wsparcia osób niepełnosprawnych) - 4 750,61 tys. zł, co stanowiło 77,41 % łącznych wydatków³⁵;
- wydatki na szkolenia i podnoszenie kwalifikacji - 47,55 tys. zł, co stanowiło 0,77 % łącznych wydatków³⁶;
- zakup materiałów dydaktycznych dla specjalistów - 54,15 tys. zł, co stanowiło 0,88 % łącznych wydatków³⁷;
- wydatki związane z projektem „Wszyscy jesteśmy wyjątkowi” realizowanym w latach 2021-2022 - 48,39 tys. zł³⁸;
- wydatki na wynagrodzenie koordynatora ds. profilaktyki w ramach programów realizowanych we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu w latach 2020-2022 - 1,38 tys. zł;
- inne wydatki związane z udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej – 67,19 zł w 2022 r - delegacje.

Pozostałe wydatki ponoszono w szczególności na: utrzymanie nieruchomości, zakupy usług remontowych i usług pozostałych, zakupy materiałów i wyposażenia, zakup energii, odprowadzone odpisy na ZFŚS.

W 2020 r. organ prowadzący zwiększył plan wydatków Poradni na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania w celu usprawnienia infrastruktury informatycznej w ramach rządowego wsparcia dla nauczycieli na naukę zdalną - kwota wydatku wyniosła 5,93 tys. zł.

W kontrolowanym okresie nie występowały problemy związane z finansowaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Jak wyjaśniła Dyrektor, środki finansowe przeznaczone na działalność Poradni w kontrolowanym okresie pokrywały podstawowe potrzeby. Dyrektor Poradni dodała, że w związku z pojawieniem się nowych wystandaryzowanych narzędzi diagnostycznych działalność Poradni wymaga coraz większych nakładów na ich zakup, szkolenie specjalistów, a także bieżące arkusze testowe.

³⁵ 1 310,57 tys. zł w 2020 r., 1 489,39 tys. zł w 2021 r., 1 461,74 tys. zł w 2022 r. i 488,91 tys. zł do 31 marca 2023 r.

³⁶ 9,77 tys. zł w 2020 r., 12,34 tys. zł w 2021 r., 25,44 tys. zł w 2022 r., w 2023 r. do 31 marca nie poniesiono tego typu wydatków.

³⁷ 5,80 tys. zł w 2020 r., 18,99 tys. zł w 2021 r., 19,16 tys. zł w 2022 r. i 10,20 tys. zł do 31 marca 2023 r.

³⁸ 32,59 tys. zł w 2021 r. i 12,80 tys. zł w 2022 r. - Celem projektu była aktywizacja społeczna rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu miasta Grudziądz przez realizację kompleksowych działań w kierunku wzmocnienia ich kapitału – program finansowany ze środków UE.

(akta kontroli str. 659-818, 646-647)

Budynek w którym mieściła się Poradnia powstał w roku 1982. Do roku 2005 należał do Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Grudziądzu. Decyzją Prezydenta Grudziądza z dnia 31 sierpnia 2005 r. przekazano go w trwały zarząd Poradni na czas nieoznaczony w celu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W okresie objętym kontrolą Poradnia dysponowała bazą lokalową i wyposażeniem odpowiednimi do właściwego przebiegu procesu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Budynek był w dobrym stanie technicznym. Kontrole stanu technicznego obiektu i instalacji wykonywane były terminowo. Bieżąco dokonywano naprawy i remonty. Budynek wyposażony był w środki służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami³⁹. Niemniej jednak dostęp dla osób niepełnosprawnych na piętro Poradni, ze względu na schody i brak windy, był utrudniony.

Dyrektor oświadczyła, że w wypadku udzielania pomocy osobie niepełnosprawnej ruchowo, pomoc ta była udzielana na parterze budynku lub, w szczególnych przypadkach, poprzez wyjazd specjalistów do domu lub szkoły, do której uczęszcza dziecko.

Pomieszczenia Poradni były wyposażone w narzędzia i materiały niezbędne do przeprowadzenia diagnoz i terapii. Poradnia posiadała jedną salę do terapii grupowej oraz 19 gabinetów specjalistów do pracy indywidualnej. Karty indywidualne klientów Poradni przechowywane były w wydzielonym pomieszczeniu archiwum. Do pomieszczenia archiwum dostęp mieli wyłącznie pracownicy Poradni.

Przed budynkiem Poradni nie było wyznaczonych miejsc parkingowych dla klientów, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.

Dyrektor wyjaśniła, że w odległości 200 metrów od budynku znajdowały się ogólnodostępne parkingi, z których mogli korzystać klienci poradni. W toku kontroli⁴⁰ Poradnia zwróciła się do Zarządu Dróg Miejskich w Grudziądzu⁴¹ w celu wprowadzenia zmian w oznakowaniu dojazdu do Poradni umożliwiającego korzystanie z parkingu Poradni przez osoby niepełnosprawne będące jej klientami oraz wyznaczenie i oznakowanie odpowiednich miejsc parkingowych. W odpowiedzi na prośbę Poradni ZDM zadeklarował wykonanie odpowiedniego oznakowania miejsca parkingowego w terminie do 30 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str. 561-602, 632-635)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków

³⁹ Wejście do budynku wyposażone było w dwubiegową pochylnię z obustronnymi, podwójnymi poręczami. W budynku Poradni nie stwierdzono progów i innych barier architektonicznych, stanowiących utrudnienia w poruszaniu się osób niepełnosprawnych. Na parterze znajdowała się toaleta dla osób niepełnosprawnych.

⁴⁰ E-mail z dnia 30 maja 2023 r.

⁴¹ Dalej: „ZDM”.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 5 lipca 2023 r.

Kontroler
(-) Tomasz Klause
doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki